

Multidrog-rezisztens tuberculosis (MDR-TBC)

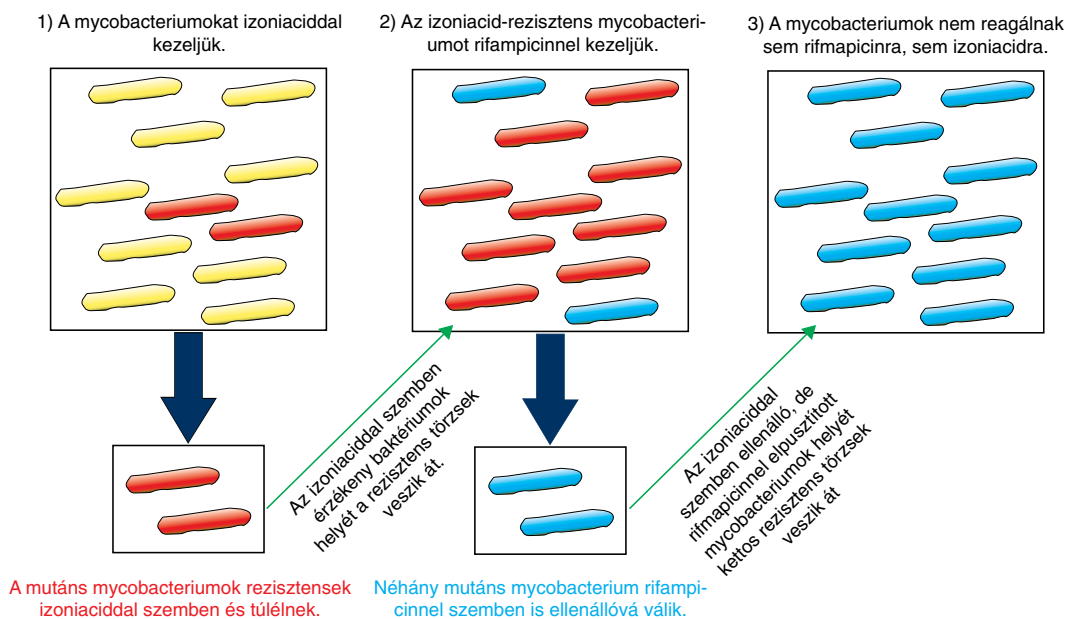
Ez a tájékoztató a második része az előző TBC-ről szóló információs lapnak. Itt több részlet található arról a szövődmenyről, amit multidrog-rezisztens TBC-nek nevezünk (MDR-TBC). Mindkét tájékoztató a TB PAN-NET projekt részeként került közlésre.

Mi az MDR-TBC?

Az MDR-TBC a tuberculosis olyan formája, amelyet olyan mycobacterium okoz, ami a két leghatásosabb antituberkulotikummal, az izoniaciddal és a rifampicinnel szemben rezisztens. Ennek következtében az MDR-TBC-t más gyógyszerekkel, úgynevezett másodvonalbeli szerekkel kell kezelni. A kezelés hosszabb, drágább és nehezebb.

Más baktériumokhoz hasonlóan a mycobacteriumok esetén is genetikai változások (úgynevezett mutációk) következhetnek be, amelyek az antituberkulotikus szerekkel szembeni természetes ellenállás kialakulásához vezethetnek. Ilyen esetben 3 vagy 4 gyógyszerrel történő kezeléssel megelőzhető ez ellenálló baktériumok növekedése és azon érzékeny törzsek kiszorítása, amik a szokványos TBC kezeléssel elpusztíthatók.

Az ábra az MDR-TBC fejlődését és az izoniaciddal és rifampicinnel szembeni rezisztenciájának kialakulását mutatja.

Ha a rezisztens mycobacteriumokban további rezisztencia alakul ki egy másik gyógyszerrel szemben, az egész mycobacterium populáció helyét átvehetik a legalább két mutációt hordozó, és két gyógyszerrel szemben rezisztens mycobacteriumok. A rezisztens baktériumok megfertőzhetik a többi embert, akik már a kezdetektől ellenállóak lesznek a megszokott TBC kezeléssel szemben.

Mi okozza az MDR-TBC-t?

Az MDR-TBC mindig emberi hiba eredménye, például mikor valaki nem fejezi be a teljes terápiás időszakot. Az MDR-TBC leggyakoribb okai: nem megfelelő gyógyszerfelírás, a TBC ellenes gyógyszerek rossz minősége, a kezelés megszakítása, a nemzeti TBC kontroll programok hiánya, standardizált irányelvek hiánya, az egészségügyi szolgáltatók általi nem hatékony felülvizsgálat, és a terápia teljesítésének kudarca.

Az MDR-TBC gyanújának vagy felismerésének elmulasztása időt ad a rezisztens mycobacteriumoknak a közösség további tagjainak a megfertőzésére és a probléma súlyosbítására.

▶ Mik az MDR-TBC tünetei?

Az MDR-TBC a közönséges TBC-vel azonos tüneteket okoz (fogyás, alacsony láz, fáradtság, köhögés, köpet és mellkasi fájdalom ha a mycobacteriumok a tüdőben vannak), és ugyanazon szerveket érinti, de a betegség elhúzódik, mert a mycobacteriumok eltávolítása lassabban következik be és a kórokozók nem pusztulnak el.

▶ Hol van a világon az MDR-TBC jelen?

Az MDR-TBC a világon bárhol előfordulhat. Ritka az olyan országokban, ahol a TBC-s esetek száma alacsony (Nyugat- és Közép-Európa, Észak-Amerika, Nyugat-Mediterrán térség). Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) legutóbbi felmérése alapján az MDR-TBC-es eseteket 490,000-re becsülik, legtöbbjük olyan országban fordul elő, amely nem rendelkezik hatékony TBC programmal: Kína, India, kelet-európai és közép-ázsiai országok.

▶ Hogyan lehet az MDR-TBC-t elkerülni?

- 1) Kezeld a probléma forrását! A megfelelő gyógyszerek felírása a kezdetektől és a követett kezelés felajánlása növelni fogja a gyógyulás esélyét és csökkenteni fogja a tünetek visszatérésének a kockázatát.
- 2) Ismerd fel és kezeld az MDR-TBC-s betegeket a megfelelő gyógyszer-kombinációval! Ez a másodvonalbeli szereket megfelelő kombinációban alkalmazó gyógyszer-érzékenységi tesztekkel valamint a mellékhatások kezelésével és a betegeknek a gyógyulásig történő támogatásával érhető el.
- 3) Előzd meg az MDR-TBC transzmisszióját más egyénre a beteg izolálásával míg a tünetek fennállnak!

▶ Hogyan kezeljük az MDR-TBC-t?

Az ajánlott kezelés az összes olyan elsővonalbeli szert kombinálja, amelyre a kórokozó törzs még érzékeny, egy injekció formájában és egyet a másodvonalbeli gyógyszerek közül, mint a kinolonok, prothionamid/ethionamid, cikloszerin és linezolid. A kezelés 2 évig is eltarthat, gyakran kísérik súlyos illetve kevésbé súlyos mellékhatások.

Az MDR-TBC nagy anyagi terhet jelenthet a nemzeti TBC programok számára, mivel kezelése 10-100-szor többbe kerül a közönséges TBC gyógyításánál. Ez a többi beteg ellátását veszélyeztetheti, ha az erőforrások szűkösek.

Az ELF, az European Respiratory Society (ERS) szócsove, egy non profit szervezet, 100 országban több mit 10,000 taggal. Az ELF az európai tüdőgyógyászatra fordítja munkáját, és vezető európai szakértőkkel dolgozik együtt. A célja a betegek tájékoztatása és a a tüdőbetegséggel kapcsolatos nyilvános tudatformálás.

A TB PAN-NET a TBC szakértők új európai hálózata, akik megpróbálják a gyógyszer-rezisztens TBC fenyegető problémáját Európában kezelni.